

Margita Vajsáblová

Mongeova projekcia

- polohové úlohy

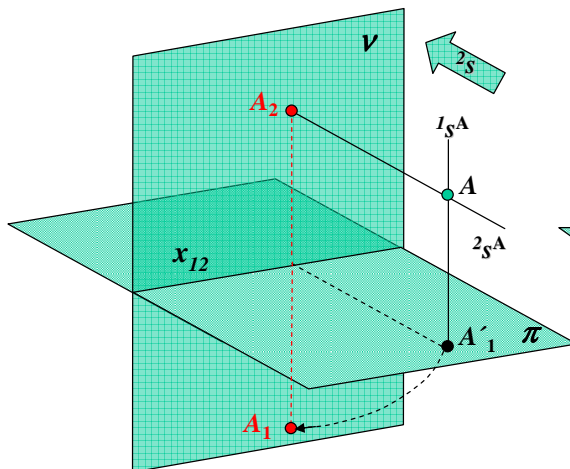
Základné pojmy a obraz bodu v Mongeovej projekcii

Priemetne:

π – pôdorysňa, $^1s \perp \pi$,

ν – nárysňa, $^2s \perp \nu$,

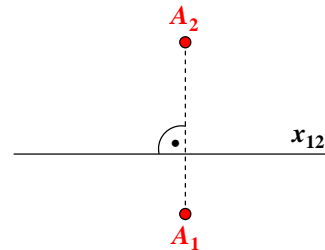
$\pi \perp \nu$, $\pi \cap \nu = x$, označujeme ju x_{12} – základnica.

Priemety bodu A:

$\pi \cap ^1s^A = A'_1$ – pôdorys bodu A, $^1s^A: A \in ^1s^A, ^1s^A \perp \pi$,

$\nu \cap ^2s^A = A_2$ – nárys bodu A, $^2s^A: A \in ^2s^A, ^2s^A \perp \nu$.

Združenie priemetní:

π otočíme do ν okolo x , A'_1 sa otočí do A_1 ,

A_1, A_2 – združené priemety bodu A,

platí $A_1A_2 \perp x_{12}$,

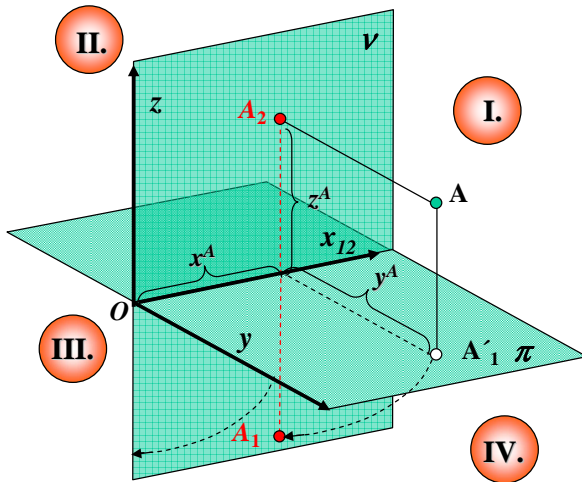
A_1A_2 – ordinála bodu A.

Definícia: Bijektívne zobrazenie, ktoré každému bodu $A \in E_3$ priradí združené priemety $[A_1, A_2]$, $A_1A_2 \perp x_{12}$, voláme *kolmé premietanie na dve navzájom kolmé priemetne* – *Mongeova projekcia*.

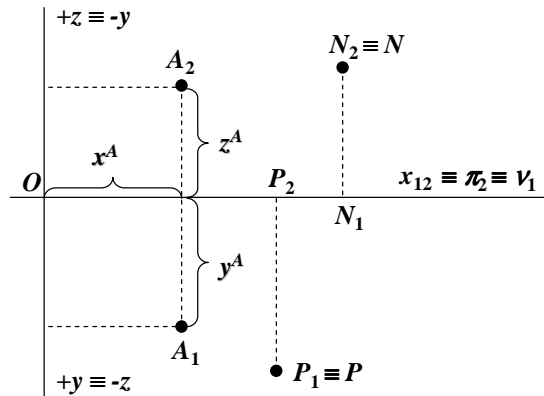
Obraz bodu v Mongeovej projekcii

Pravouhlá súradnicová sústava:

$x, y \in \pi, A_1 [x^A, y^A]$, kde x je základnica,
 $x, z \in \nu, A_2 [x^A, z^A]$,

V združení priemetní: $+z \equiv -y, +y \equiv -z$

Kvadranty: π a ν rozdeľujú E_3 na 4 kvadranty
 I. kvadrant $y > 0, z > 0$, II. kvadrant $y < 0, z > 0$,
 III. kvadrant $y < 0, z < 0$, IV. kvadrant $y > 0, z < 0$.

Body priemetní:

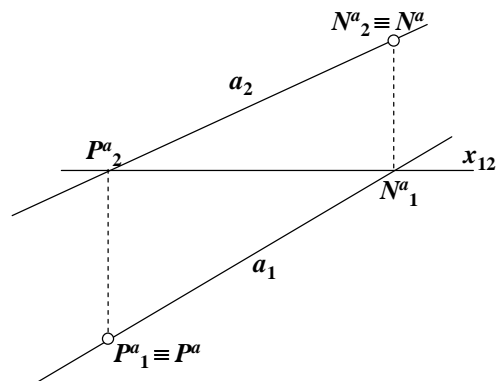
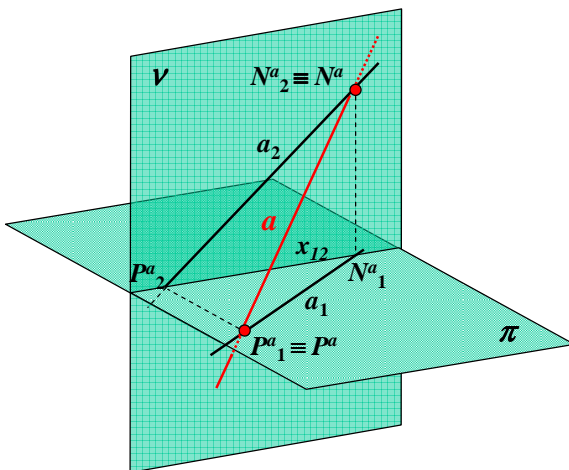
$P \in \pi \Rightarrow P_1 \equiv P, P_2 \in x_{12}, z^P = 0$

$N \in \nu \Rightarrow N_1 \in x_{12}, N_2 \equiv N, y^N = 0$

Obraz priamky v Mongeovej projekcii

Stopníky priamky: $a \cap \pi = P^a$ – pôdorysný stopník priamky a ,

$a \cap \nu = N^a$ – nárysný stopník priamky a .

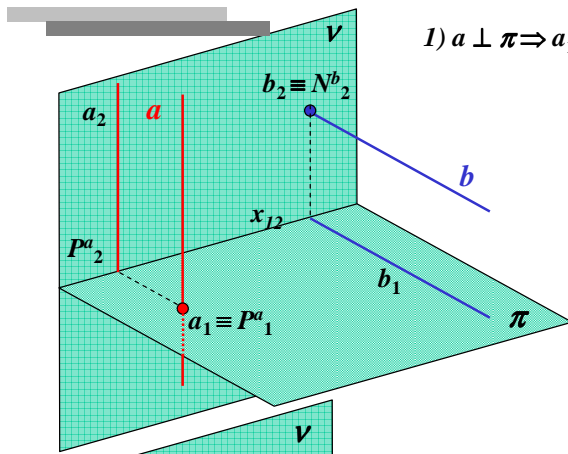
Konštrukcia pôdorysného stopníka:

$a_2 \cap x_{12} = P^a_2, P_1 \in a_1$

Konštrukcia nárysného stopníka:

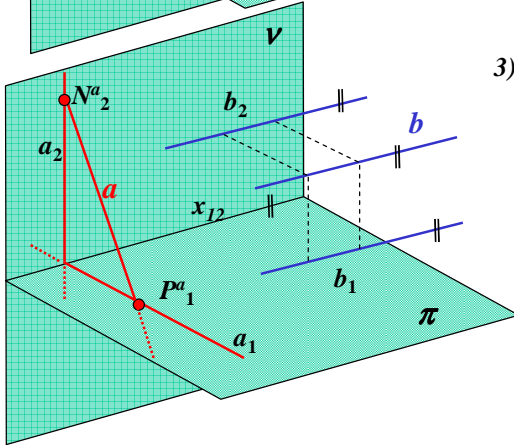
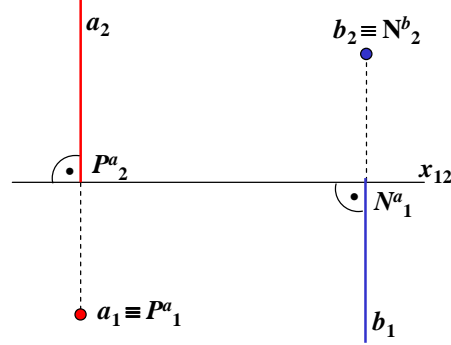
$a_1 \cap x_{12} = N^a_1, N_2 \in a_2$.

Obraz priamok v Mongeovej projekcii

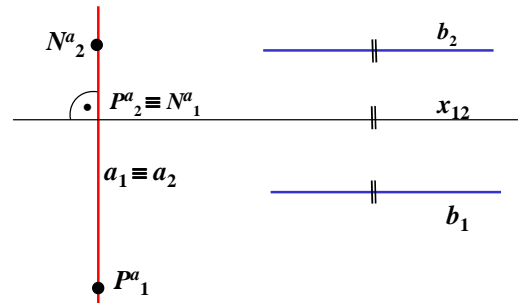
1) $a \perp \pi \Rightarrow a_1 \equiv P^a_1, a_2 \perp x_{12}$.

2) $b \perp v \Rightarrow b_2 \equiv N^b_2, b_1 \perp x_{12}$.

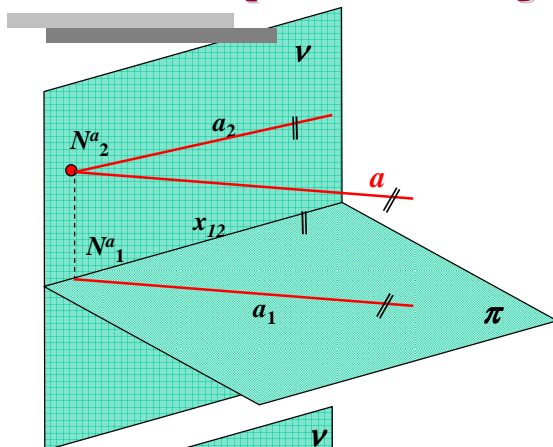

3) $a \perp x \Rightarrow a_1 \equiv a_2 \perp x_{12}$.

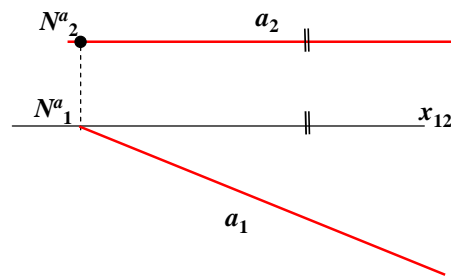
4) $b \parallel x \Rightarrow b_1 \parallel b_2 \parallel x_{12}$.

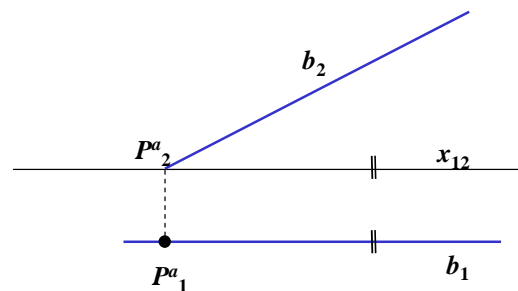
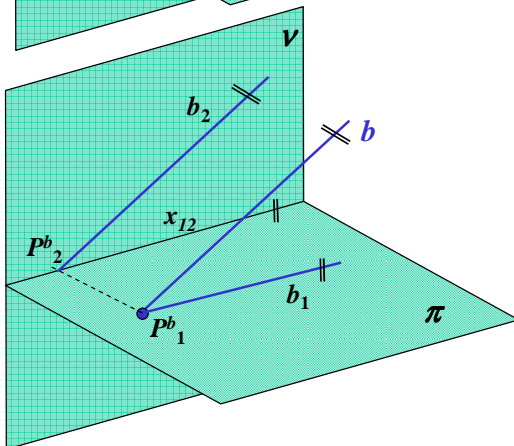
Obraz priamok v Mongeovej projekcii

5) $a \parallel \pi \Rightarrow a_2 \parallel x_{12}$

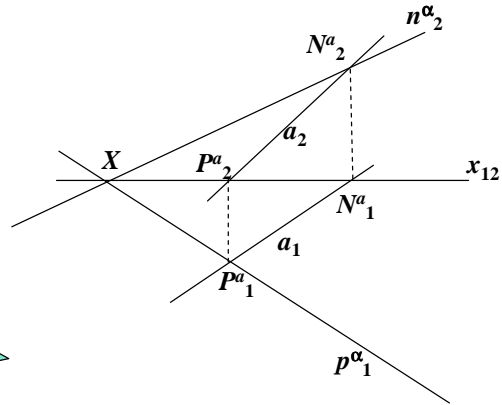
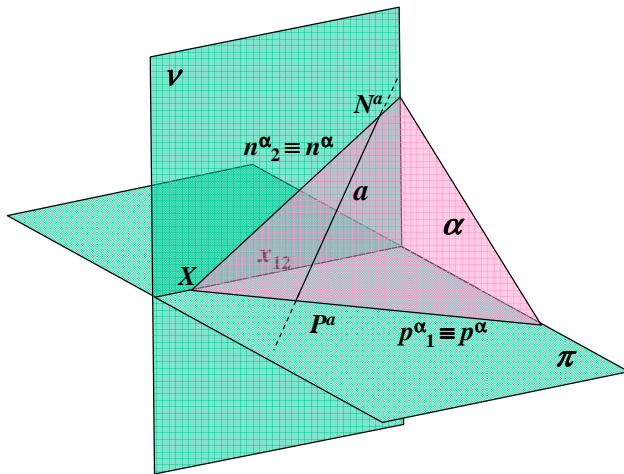
6) $b \parallel v \Rightarrow b_1 \parallel x_{12}$

Obraz roviny v Mongeovej projekcii

Stopy roviny: $\alpha \cap \pi = p^\alpha$ – pôdorysná stopa roviny α ,

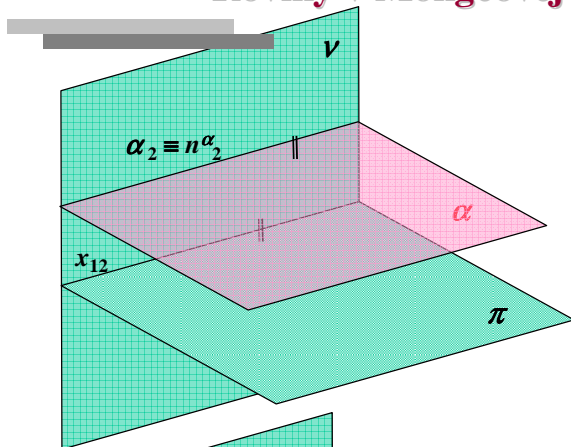
$\alpha \cap \nu = n^\alpha$ – nárysna stopa roviny α . Ak existuje $X = p^\alpha \cap n^\alpha$, potom $X \in x$.

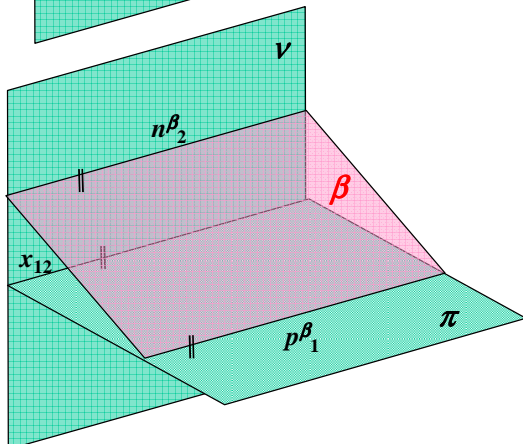
Ak priamka leží v rovine a má stopníky, potom jej pôdorysný stopník leží na pôdorysnej a nárysny na nárysnej stope roviny:

$$P^{a_1} \in p^{\alpha_1}, N^{a_2} \in n^{\alpha_2}$$

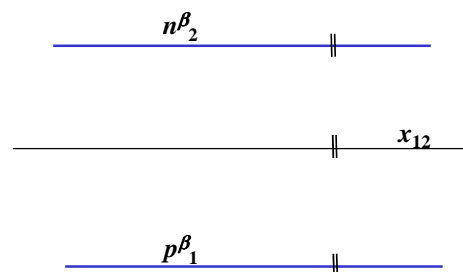
Roviny v Mongeovej projekcii

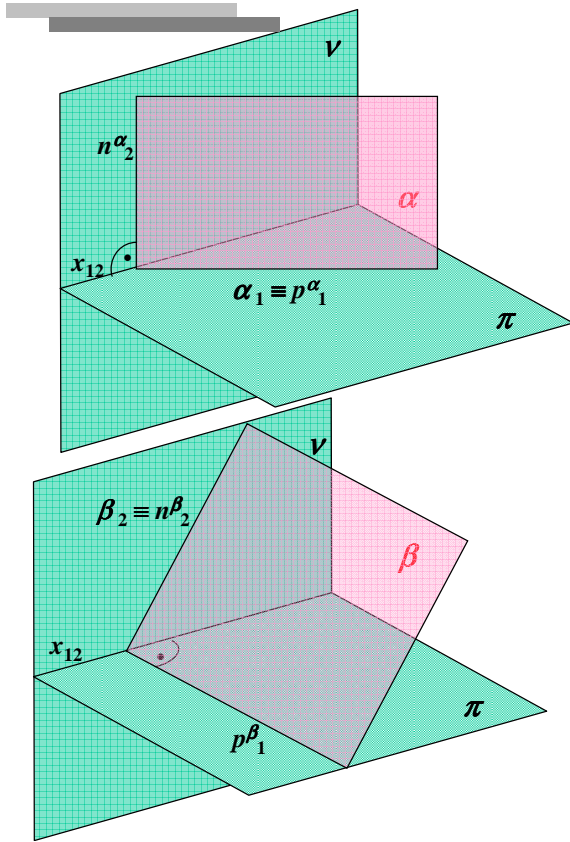
$$1) \alpha \parallel \pi \Rightarrow \alpha_2 \equiv n^{\alpha_2} \parallel x_{12}$$

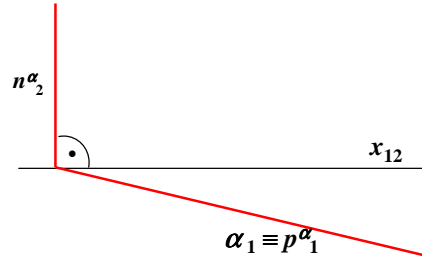
$$2) \beta \parallel \nu \Rightarrow p^{\beta_1} \parallel n^{\beta_2} \parallel x_{12}$$

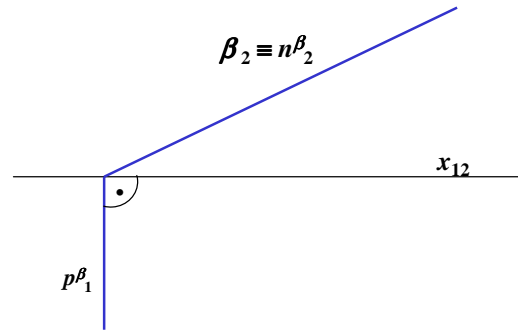
Roviny v Mongeovej projekcii

3) $\alpha \perp \pi \Rightarrow \alpha_1 \equiv p^{\alpha_1}, n^{\alpha_2} \perp x_{12}$

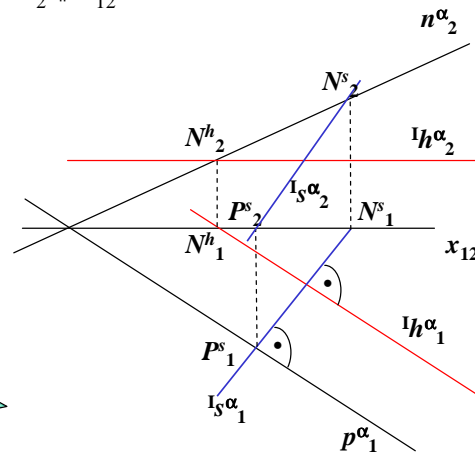
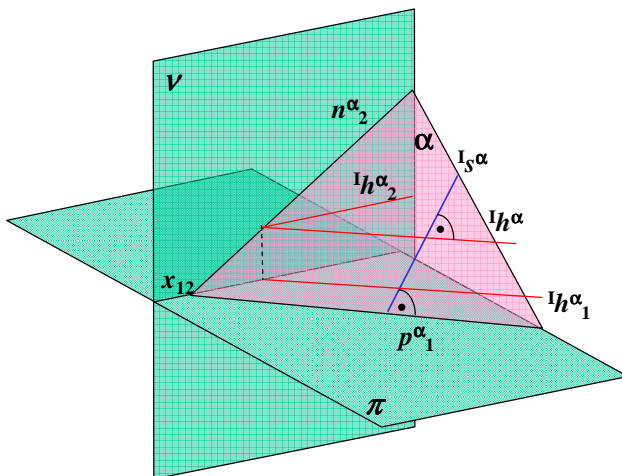

4) $\beta \perp v \Rightarrow \beta_2 \equiv n^{\beta_2}, p^{\beta_1} \perp x_{12}$

Hlavné a spádové priamky roviny v Mongeovej projekcii

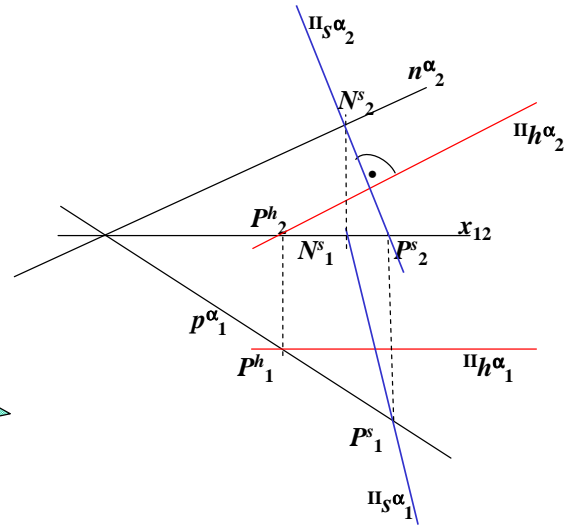
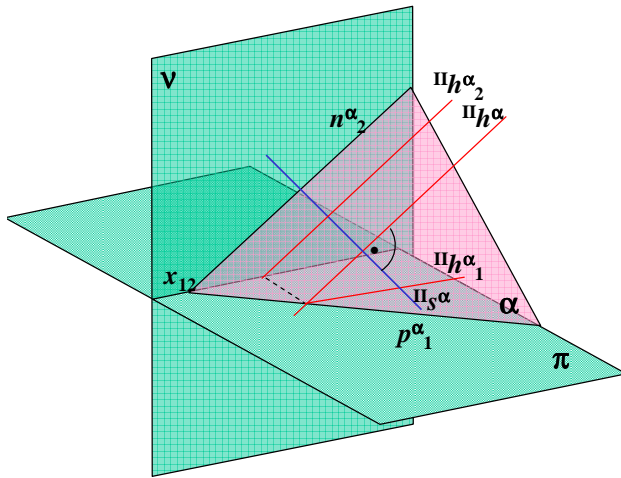
Hlavné priamky I. osnovy roviny α :
 $Ih^\alpha \parallel \pi$,
 $Ih^{\alpha_1} \parallel p^{\alpha_1}, Ih^{\alpha_2} \parallel x_{12}$.

Spádové priamky I. osnovy roviny α :
 $I_s^\alpha \perp Ih^\alpha (p^\alpha)$,
 $I_s^{\alpha_1} \perp p^{\alpha_1}, I_s^{\alpha_2} = P^s_2 N^s_2$.

Hlavné a spádové priamky roviny v Mongeovej projekcii

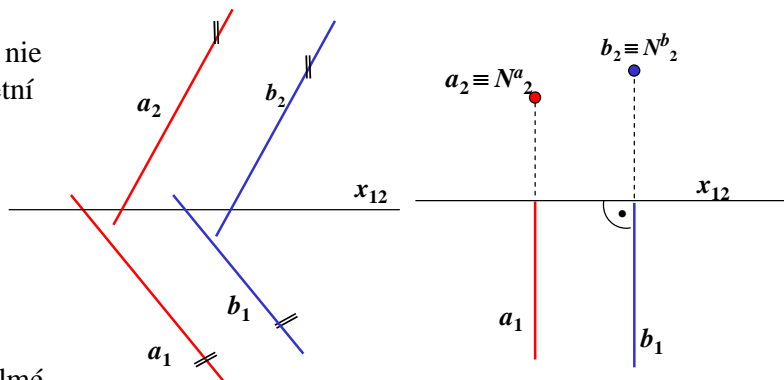
Hlavné priamky II. osnovy roviny α : $\Pi h^\alpha \parallel v$
 $\Pi h^{\alpha_1} \parallel x_{12}, \Pi h^{\alpha_2} \parallel n^{\alpha_2}$

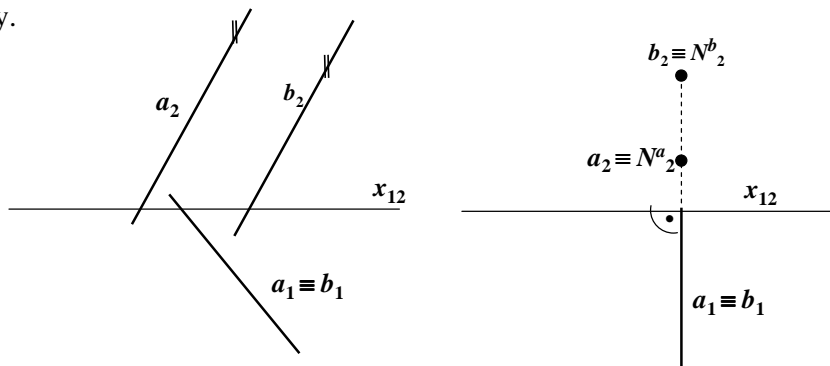
Spádové priamky II. osnovy roviny α : $\Pi s^\alpha \perp \Pi h^\alpha (n^\alpha)$
 $\Pi s^{\alpha_2} \perp n^{\alpha_2}, \Pi s^{\alpha_1} = P^s_1 N^s_1$

Vzájomná poloha 2 priamok v Mongeovej projekcii

1) Rovnobežné priamky a, b , ak nie sú kolmé na žiadnu z priemetní
 $a \parallel b \Rightarrow a_1 \parallel b_1, a_2 \parallel b_2$.

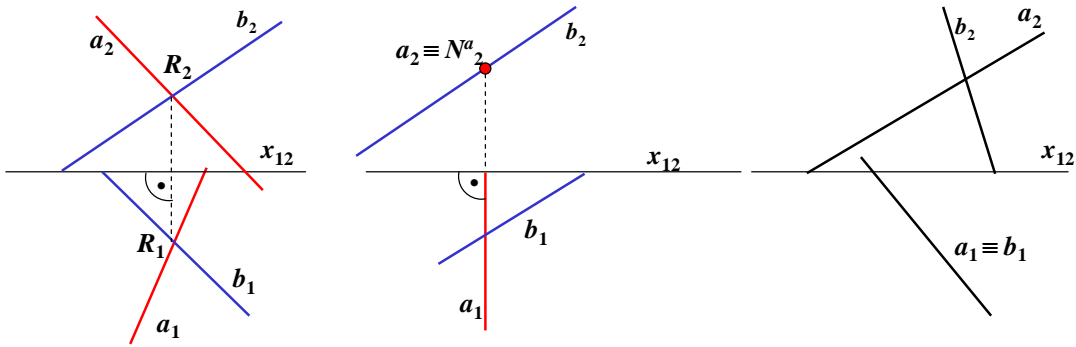

Ak sú rovnobežné priamky kolmé na niektorú z priemetní, ich prietom v nej sú 2 body.

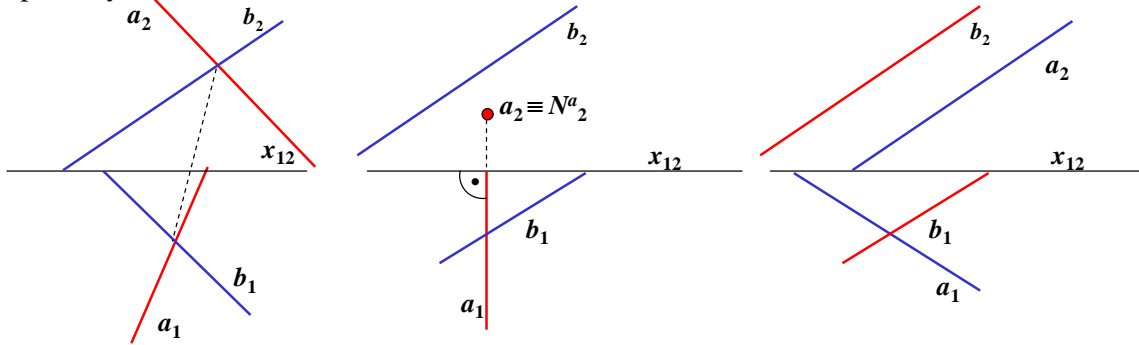

Vzájomná poloha 2 priamok v Mongeovej projekcii

2) **Rôznobežné priamky a, b :** $a \cap b = R \Rightarrow a_1 \cap b_1 = R_1, a_2 \cap b_2 = R_2$, potom $R_1 R_2 \perp x_{12}$.

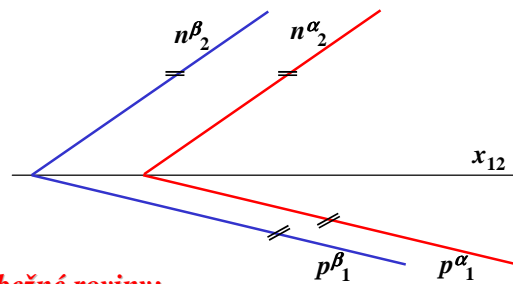
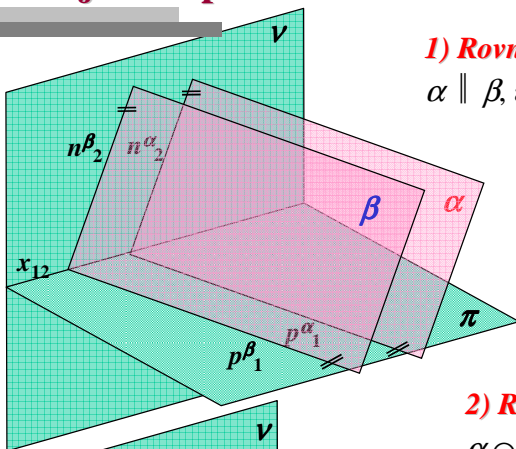
3) **Mimobežné priamky a, b :** neplatia predchádzajúce pravidlá pre rovnobežné, ani rôznobežné priamky.

Vzájomná poloha 2 rovín v Mongeovej projekcii

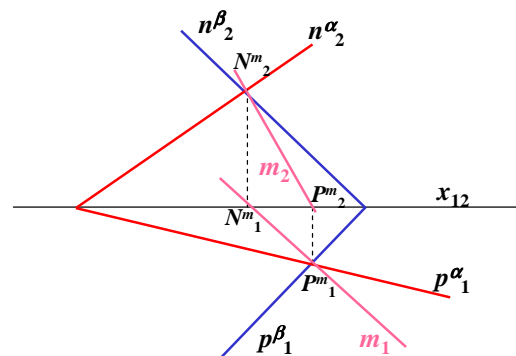
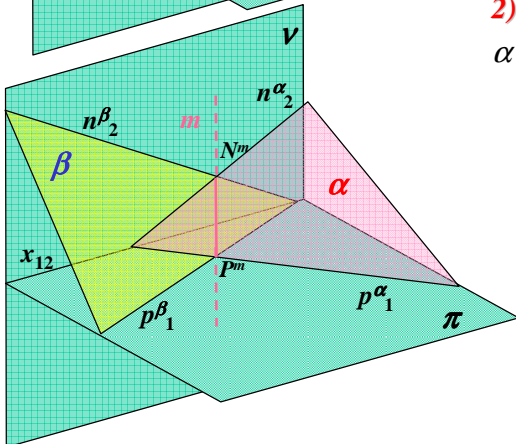
1) **Rovnobežné roviny:**

$\alpha \parallel \beta$, ak existujú ich stopy $\Rightarrow p^{\alpha}_1 \parallel p^{\beta}_1, n^{\alpha}_2 \parallel n^{\beta}_2$

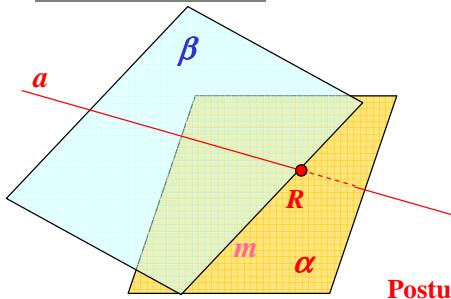

2) **Rôznobežné roviny:**

$\alpha \cap \beta = m \Rightarrow P^m = p^{\alpha} \cap p^{\beta}, N^m = n^{\alpha} \cap n^{\beta}_2$.

Vzájomná poloha priamky a roviny v Mongeovej projekcii

Všeobecný postup $a \cap \alpha$:

1. Priamkou a preložíme ľubovoľnú rovinu $\beta: a \subset \beta$.
2. Nech m je priesečnica rovín α a $\beta: \alpha \cap \beta = m$.
3. Podľa vzájomnej polohy priamok a a m určíme vzájomnú polohu priamky a a roviny α :

$$a, a \equiv m \Rightarrow a \subset \alpha$$

$$b, a \parallel m \Rightarrow a \parallel \alpha$$

$$c, a \cap m = R \Rightarrow R = a \cap \alpha$$

Postup v Mongeovej projekcii, dané je $a[a_1, a_2]$, $\alpha(p^\alpha, n^\alpha)$, určte $a \cap \alpha$:

1. $\beta: a \subset \beta, \beta \perp \pi$

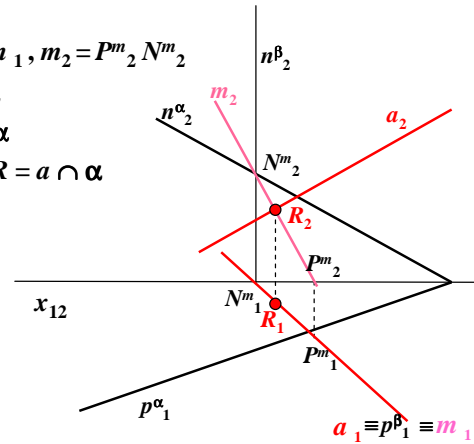
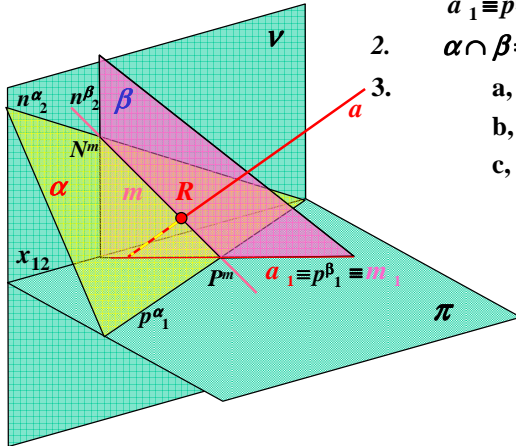
$$a_1 \equiv p^{\beta_1}, n^{\beta_2} \perp x_{12}$$

2. $\alpha \cap \beta = m: a_1 \equiv p^{\beta_1} \equiv m_1, m_2 = P^{m_2} N^{m_2}$

$$a, a_2 \equiv m_2 \Rightarrow a \subset \alpha$$

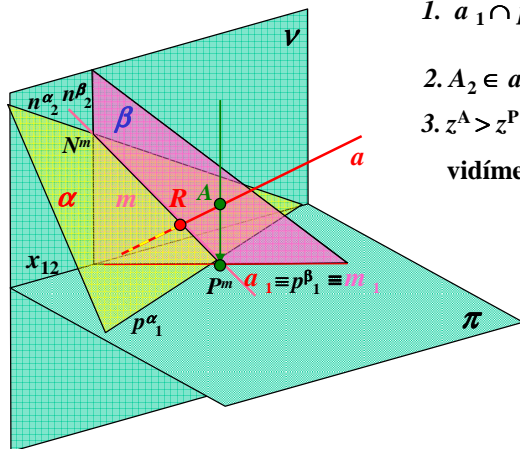
$$b, a_2 \parallel m_2 \Rightarrow a \parallel \alpha$$

$$c, a_2 \cap m_2 = R_2 \Rightarrow R = a \cap \alpha$$

Viditeľnosť priamky vzhľadom na rovinu v Mongeovej projekcii

Viditeľnosť pôdorysu: Porovnávame bod na priamke a v rovine, ktorých pôdorysy sú totožné a viditeľný je ten, ktorý má väčšiu z-tovú súradnicu:

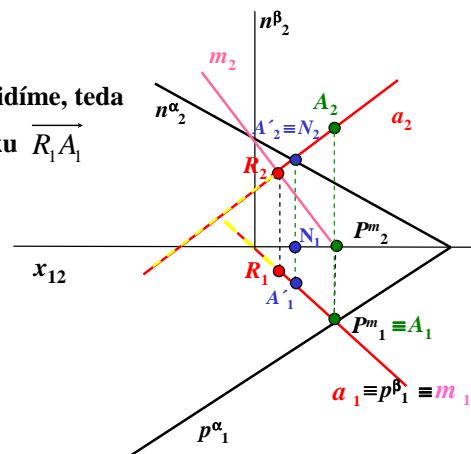

1. $a_1 \cap p^{\alpha_1} = A_1 \equiv P^{\alpha_1}, A \in a, P^{\alpha} \in p^{\alpha}$

2. $A_2 \in a_2, P^{\alpha_2} \in x_{12}$

3. $z^A > z^P \Rightarrow$ bod A vidíme, teda

vidíme polpriamku $\overrightarrow{R_1 A_1}$

Viditeľnosť nárysu: Porovnávame bod na priamke a v rovine, ktorých nárysy sú totožné a viditeľný je ten, ktorý má väčšiu y-ovú súradnicu:

1. $a_2 \cap n^{\alpha_2} = A'_2 \equiv N_2, A' \in a, N \in n^{\alpha}$,

2. $A'_1 \in a_1, N_1 \in x_{12}$,

3. $y^{A'} > y^N \Rightarrow$ bod A vidíme, teda vidíme polpriamku $\overrightarrow{R_2 A'_2}$.